

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा एप्रिल् - २०१७

कक्षा- आचार्यः - १ (Sem - 2)

प्रश्नपत्रम् - ४

गुणाः - ७०

विषयः - नव्यव्याकरणम्

कोड - CC 4.2.6

समयः - ११:०० तः २:००

दिनाङ्कः - १३.४.२०१७

सन्दर्भग्रन्थः - लघुशब्देन्दुशेखर

प्रथमान्वितिः (युनिट - १)

- प्रश्नः १ द्वयोरेकस्य व्याख्यानं यथाग्रन्थं ससन्दर्भं कुरुत (४)
- (अ) रमयतेः पचाद्यच्, टाप्। एकादेशस्य पूर्वान्तवत्त्वेन प्रातिपदिकत्वात्स्वादयः। वाचा इत्यादौ तु लिङ्गविशिष्टपरिभाषया तत्त्वात्ते।
- (आ) 'अस्थिदधि..' इत्यादौ तु गृह्यमाणस्यैव प्रकरणात् श्रुतेर्बलवत्त्वात्
- प्रश्नः २ यथाग्रन्थम् एकं सूत्रं व्याख्यात (१२)
- (क) यस्येति च।
- (ख) सर्वनाम्नः स्याद्भूस्वश्च।
- प्रश्नः ३ केषाञ्चित् चतुर्णामुत्तराणि लेख्यानि (४)
- (क) अतोऽम् इत्यत्र अतः इति कस्य विशेषणम्?
- (ख) मधुनः इदं = माधवम् इत्यत्र नुम् आगमः कस्मात् न भवति?
- (ग) 'आङि चापः' इत्यत्र चात् कस्य परामर्शः भवति?
- (घ) 'अद् ड्ड' इत्यत्र ण्वृत्वं संयोगान्तस्य लोपश्च कस्मात् न कृतौ?
- (ङ) रमा इति पदं कस्मात् धातोः सिध्यति?
- (च) 'एच इग्रस्वादेश' इत्यत्र आदेशशब्दे घञ् कस्मिन् अर्थे वर्तते?

द्वितीयान्वितिः (युनिट - २)

- प्रश्नः ४ द्वयोरेकस्य व्याख्यानं ससन्दर्भं कुरुत (४)
- (अ) द्रुहेः प्राप्तेन्येषामप्राप्तेरुभयत्र विभाषेयम्।
- (आ) ननु विधेयविषये उच्चारणार्थानामपित्संज्ञोचिता, अन्यथा तान्तस्य विधानम् इत्यस्याप्यापत्तेः।
- प्रश्नः ५ यथाग्रन्थं किमपि एकं सूत्रं व्याख्यात (१२)
- (क) दादेर्धतोर्घः।
- (ख) एकाचो बशो भष् झषन्तस्य स्ध्वोः।
- प्रश्नः ६ केषाञ्चित् चतुर्णामुत्तराणि लेख्यानि (४)
- (क) प्रियचत्वारः इति पदस्य समासविग्रहं प्रदर्शयत।
- (घ) संप्रसारणसंज्ञा केन सूत्रेण क्रियते?
- (ख) सावनडुहः इति सूत्रस्यार्थं लिखत।
- (ङ) इदोऽय् कस्मिन् प्रत्यये परे भवति?
- (ग) चतुरनडुहोरम् केषु प्रत्ययेषु परेष्क्रियते?
- (च) पदान्ते धातोर्मस्य नः केन सूत्रेण भवति?

तृतीयान्विति: (युनिट - ३)

- प्रश्न: ७ यथेच्छम् एकस्य ससन्दर्भं व्याख्या विधेया (४)
(अ) सदृशं त्रिषु लिङ्गेषु सर्वासु च विभक्तिः
वचनेषु च सर्वेषु यन्नाव्येति तदव्ययम्॥
(आ) धनुरिति वोरिति दीर्घस्तु न रेफान्तस्याधातुत्वात्
- प्रश्न: ८ कस्यचिदेकस्य सूत्रस्य ग्रन्थानुसारिणी व्याख्या विधेया (८)
(क) नहो धः (ख) आच्छीनद्योर्नुम्
- प्रश्न: ९ पञ्चसु केषाञ्चित् त्रयाणाम् उत्तराणि लेख्यानि (३)
(क) यः सौ इति सूत्रस्याशयं लिखत
(ख) 'कृत्वा' इत्यस्य अव्ययसंज्ञा केन सूत्रेण भवति?
(ग) आच्छीनद्योर्नुम् इति सूत्रस्य आशयं लिखत।
(घ) 'तत्र शालायाम्' इत्यत्र 'तत्र'-शब्दात् विभक्तिप्रत्ययः कस्मात् न श्रूयते?
(ङ) स्मारं स्मारम् इत्यस्य अव्ययसंज्ञा केन सूत्रेण भवति?

चतुर्थी अन्विति: (युनिट - ४)

- प्रश्न: १० कस्यचित् एकस्य ससन्दर्भं ग्रन्थानुसारिणी व्याख्या विधेया (४)
(क) उगिच्छब्देन प्रातिपदिकस्य विशेषणात्तदन्तविधिः। प्रत्ययविधाविति निषेधस्तु ना
(ख) शूद्रा चेति। जातिलक्षणडीषोऽपवादः।
- प्रश्न: ११ कस्यचित् एकस्य सूत्रस्य शेखरानुसारि व्याख्यानं विधेयम् (८)
(क) अजाद्यतष्टाप्। (ख) डाबु भाभ्यामन्यतरस्याम्।
- प्रश्न: १२ पञ्चसु केषाञ्चित् त्रयाणाम् उत्तराणि लेख्यानि (३)
(क) द्विपदी इति शब्दे कः स्त्रीप्रत्ययः वर्तते?
(ख) अनो बहुव्रीहेः इति सूत्रेण कस्य स्त्रीप्रत्ययस्य निषेधः क्रियते?
(ग) द्विपुरुषी इत्यस्य विग्रहः लेख्यः।
(घ) मनः इति सूत्रस्य आशयं लिखत।
(ङ) पञ्चाजी इत्यस्य समासस्य विग्रहं प्रदर्शयत।
